

Budget-
strategi

2020-
2023

Køreplan for hvordan budgettet for 2020-2023 udarbejdes.

Indhold

1. Indledning	3
2. Hvordan ser budgettet ud til at starte med	3
3. Befolkningsudvikling	4
4. Likviditeten	5
5. Strukturelt driftsoverskud	5
6. Kan skatten sættes op	6
7. Anlæg	7
8. Demografiregulering	7
9. Proces for budgetlægningen	8
10. Udvalgsrammer	8
11. Tekniske korrektioner af udvalgsrammerne	9
11.1 Administrative korrektioner	9
11.2 Pris- og lønfremskrivning	9
12. Arbejdsmarkedsområdet	9
13. Aktivitetsbestemt medfinansiering	10
14. Udvalgenes budgetlægning	10
15. Borger- og brugerinddragelse og åbenhed om budgettet	12
16. Usikkerheder i budgettet	13

Bilag 1 Tidsplan

1. Indledning

Budgetstrategien er en beskrivelse af, hvordan budgetprocessen skal forløbe. Budgetstrategien er derfor i al sin enkelthed en tids- og handleplan for den kommende budgetlægning. Den fortæller hvem der må eller skal gøre hvad og på hvilket tidspunkt.

Budgetprocessen er udformet så der arbejdes henimod at realisere Byrådets vision. Budgetprocessen bør sikre overholdelse af den økonomiske politik, optimeringsstrategien og de økonomiske styringsregler.

At udarbejde budget er en vigtig opgave for byrådet, da det er her de store beslutninger omkring fastlæggelse af skatteprocenter og serviceniveau og prioritering af ressourcerne imellem områderne træffes.

Det er målet med budgetstrategien

- at give overblik over budgetprocessen,
- at opstille klare spilleregler for processen,
- at sikre, at der arbejdes mod realisering af visionen,
- at sikre, at der udarbejdes realistiske budgetter,
- at fremme de løsninger, som er de bedste ud fra en helhedsbetragtning,
- at skabe ejerskab til budgettet.

2. Hvordan ser budgettet ud til at starte med

Et nyt års budgetlægning tager udgangspunkt i budgettet fra sidste år. Det budget der blev vedtaget i oktober 2018 har underskud i alle årene.

Opstartsbalancen er følgende:

i mio. kr.	2020	2021	2022	2023	20-23
Underskud fra sidste års budget ¹⁾	20,0	30,0	87,2	87,2	
Tilretning af anlæg til det vedtagne 10 årige anlægsbudget ²⁾				60,5	
Genberegning af demografi ³⁾	-2,8	-2,5	-3,6		
Demografi sidste budgetår ⁴⁾				7,9	
Tilbagekøb af Birkebjergparken ⁵⁾		110,0			
Kompensationsbeløb for ændring af ældrekræfter i udligningsordningen	-9,5				
Underskud i alt	7,7	137,5	83,6	155,6	384,4

1) Sidste år blev der ikke vedtaget noget budget for 2023. Til at starte med regnes der med at 2023 skal være magen til 2022.

2) Da 2023 er en kopi af 2022 er der samme anlægsbudget i 2023 som i 2022, men der er vedtaget et 10 årigt anlægsbudget, som ikke er ens i de to år. De 60,5 mio. kr. korrigerer anlægsbudgettet i 2023, så det svarer til det 10-årige anlægsbudget.

3) I første linje indgår demografireguleringer efter sidste års prognose. Beløbene er genberegnet efter ny prognose. Det faktiske befolkningstal 1.1.2019 er ikke ligeså højt som i den seneste prognose, hvorfor der var indarbejdet for store demografireguleringer i budgettet.

4) 2023 er en kopi af 2022 og derfor mangler der at blive indarbejdet udviklingen i demografien fra 2022 til 2023.

- 5) Tilbagekøb af Birkebjergparken i 2021 på i alt 110 mio. kr. var ikke indarbejdet i budgettet sidste år. 63 mio. kr. skal betales pr. 1/3-21 og 47 mio. kr. skal betales pr. 31/12-21.

Kommunens indtægter kan ændre sig og dermed vil balancen også ændre sig. Usikkerhederne består blandt andet af om balancetilskuddet fortsætter, om der kommer en ændring af udligningssystemet og hvilke service- og anlægsrammer kommunerne får til næste år. Men også om hvordan udviklingen i befolkningstallet bliver i Næstved og udviklingen i borgernes indkomster og dermed skattebetalingen. I afsnit 17 er der en uddybende beskrivelse af de usikkerheder der er i budgettet.

Den økonomiske politik består af mål om kassebeholdning, anlægsudgifternes størrelse og størrelse af strukturelt driftsoverskud. Kassebeholdningen vil være over målet til og med 2021 med de ovenstående underskud, men derefter vil den også falde kraftigt og komme langt under målet. Anlægsudgifterne i ovenstående balancetal ligger alle årene over målet fra den økonomiske politik. Men det strukturelle driftsoverskud ligger en del under i alle årene. Der er dermed behov for at reducere udgifterne eller øge indtægterne.

3. Befolkningsudvikling

Udviklingen i befolkningen har både betydning for hvilke indtægter Næstved Kommune får og hvilke udgifter der er behov for.

Befolkningstallet opgøres hele tiden og rettes bagud i tid, fx hvis en borger har glemt at meddele flytning. En opgørelse af befolkningstallet pr. 1.1.2019 viser et befolkningstal på 82.992. Det er en stigning på ca. 50 borgere i forhold til året før. Befolkningstallet er altså steget, men ikke så meget som forventet i den seneste befolkningsprognose, hvor der var forventet en befolkningstilvækst på ca. 500 borgere.

Den seneste prognose er udarbejdet i maj 2017. Prognosen har fået en tilretning i 2018 med faktisk befolkningstal 1.1.2018 og igen med faktiske befolkningstal pr. 1.1.2019. Prognosens forudsætninger om boligudbygningsprogram og flyttemønstre mv. er uændret.

Nedenstående tabel viser prognosen for de 4 budgetår fordelt på aldersklasser.

	Faktisk 2018	Gl. prognose 2019	Faktisk 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
0-2 årige	2.323	2.378	2.359	2.363	2.409	2.468	2.504
3-5 årige	2.370	2.405	2.377	2.428	2.478	2.511	2.505
6-16 årige	10.865	10.735	10.601	10.539	10.486	10.343	10.310
17-24 årige	7.893	7.936	7.862	7.917	7.857	7.908	7.933
25-64 årige	42.220	42.350	42.198	42.471	42.619	42.772	42.838
65-79 årige	13.552	13.793	13.767	14.017	14.242	14.452	14.533
80+ årige	3.721	3.877	3.828	3.937	4.106	4.263	4.534
I alt	82.944	83.473	82.992	83.673	84.199	84.716	85.156

4. Likviditeten

Kommunernes likviditet måles som den gennemsnitlige likviditet (indestående i banken) over de seneste 365 dage. Gennemsnitslikviditeten måles dagligt og må aldrig være under 0. Som tommelfingerregel så slår overskud/underskud i et budgetår igennem på gennemsnitslikviditeten med et halvt års forsinkelse.

Gennemsnitslikviditeten er ved udgangen af 2018 531 mio. kr., men falder til omkring 497 mio. kr. ved udgangen af 2019, idet der er underskud i regnskab 2018 og da et faktisk fald slår igennem med forsinkelse kan der altså blive en lavere gennemsnitlig kassebeholdning ved udgangen af 2019 end ved udgangen af 2018, på trods af, at vurderingen er foretaget ud fra forventning om overskud på 12,7 mio. kr. i 2019, svarende til det budgetterede overskud.

Med ovenstående balancetal vil gennemsnitslikviditeten udvikle sig på følgende måde

Ultimo	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gns. likviditet i mio. kr. ¹⁾	531	497	493	422	310	190

1) Likviditetsvirkning af tilbagekøb Birkebjergparken er udregnet efter konkrete tilbagebetalings-tidspunkter for de 3 ejendomme. Øvrige underskud er beregnet efter tommelfingerreglen om et halvt års forsinkelse.

Målet for likviditeten, jf den økonomiske politik, er 350 mio. kr. ved udgangen af denne byrådsperiode. Det kan godt opfyldes på trods af underskud i årene, men kort efter denne byrådsperiode vil likviditeten falde et godt stykke under målet. Når gennemsnitslikviditeten kommer ud i et kraftigt fald i 2021-2023, er den meget vanskelig at få rettet op. Det vil kræve nogle solide overskud på budgetterne i de efterfølgende år.

5. Strukturelt driftsoverskud

Det strukturelle driftsoverskud er det beløb der er tilbage, når driftsudgifter og renter er betalt. Det beløb skal bruges til anlægsudgifter og afdrag på lån. I den økonomiske politik er der et mål om, at der skal være et strukturelt driftsoverskud på minimum 190 mio. kr. årligt.

Det strukturelle driftsoverskud i udgangsbalancen er følgende:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Strukturelt driftsoverskud	157	113	82	70
Mål	190	190	190	190
Manglende strukturelt driftsoverskud i forhold til mål	33	77	108	120

At det strukturelle driftsoverskud ligger under målet viser et tydeligt behov for reduktioner. Selvom ubalancen i 2020 ikke er så stor, så ligger det strukturelle driftsunderskud under målet allerede fra 2020.

For at forbedre det strukturelle driftsoverskud skal driftsudgifterne reduceres eller indtægterne sættes op. Det forbedrer ikke det strukturelle driftsoverskud at reducere anlægsudgifterne.

6. Kan skatten sættes op

Hvis skatten sættes op i Næstved i 2020, så skal det ekstraordinære kompensationsbeløb, som Næstved har fået for ændring af ældrekriteriet i udligningsordningen på i alt 19 mio. kr. tilbagebetales (9,5 mio. kr. modtages i 2019 og 9,5 mio. kr. modtages i 2020). Hvis skatten sættes op fra 2021 vil der ikke skulle tilbagebetales noget af det ekstraordinære kompensationsbeløb.

Ved en skatteforhøjelse vil bonus for nedsættelse af dækningsafgiften fra tidligere år også ophøre, men tidligere års modtagne bonus-beløb skal ikke tilbagebetales. Ved en skatteforhøjelse i 2021 bortfalder der 1.189.000 kr. i 2021 og 595.000 kr. i 2022.

En kommune der har sat skatten ned får frit lejde til at sætte den tilsvarende op igen uden at blive sanktioneret. Frit lejde opnås dog først efter udløb af bonusperioden (5. år). Næstved har nedsat dækningsafgiften i 2017, hvor bonusperioden udløber i 2020 og også sat den ned i 2018, hvor vi ikke fik bonus og der derfor er frit lejde med det samme. I alt kan Næstved sætte skatten op for ca. 13 mio. kr. fra år 2021 uden at blive sanktioneret, men de to ovenstående bonusbeløb på i alt 1,784 mio. kr. vil bortfalde.

Der har været skattestop for kommunerne under ét i mange år og det forventes også at være kravet til kommunerne fremover. Sidste år var der ikke nogen pulje, hvor man kunne søge om at sætte skatten op og dermed undgå sanktion. Administrationen forventer ikke, at en sådan pulje kommer tilbage. Regeringen har et ønske om at kommunerne bruger deres kassebeholdninger til at sænke skatten. En pulje til at søge om lov til skatteforhøjelse vil ikke fremme dette ønske.

Det er dog fortsat lovligt at sætte skatten op. Det bestemmer det enkelte byråd selv. Hvis andre kommuner sænker skatten tilsvarende, så vil den kommune, der hæver skatten heller ikke blive sanktioneret. Men hvis der er en samlet skatteforhøjelse, så vil de kommuner der har hævet skatten blive sanktioneret med 75% af skatteforhøjelsen det 1. år og 50% i 2. og 3. år og 25% i 4. år. Først i 5. år efter skatteforhøjelsen vil hele proventet af skatteforhøjelsen blive i kommunen.

Ønsker til at sætte skatten op eller ned koordineres af Kommunernes Landsforening på borgmestermøder op til budgetvedtagelsen. Det vil være usikkert helt tæt hen på budgetvedtagelsen, om man kan sætte skatten op uden at blive sanktioneret eller ej.

7. Anlæg

Anlægsudgifterne svinger fra år til år og er derfor en del af forklaringen på udsvingene i balancen fra år til år.

Balancetallene indeholder følgende anlægsudgifter:

Nettoudgifter i mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Anlægsudgifter uden jordforsyning	104,3	117,3	122,1	168,5
Jordforsyning	4,2	-25,6	-7,1	7,0
I alt	108,5	91,7	115,0	175,5

+ = nettoudgifter og - = nettoindtægter

Anlægsudgifterne er en af årsagerne til en kraftig forværring af underskuddet i 2023 og en handlemulighed vil være at reducere anlægsudgifterne. Anlægsudgifterne er ligeså høje i 2024 som i 2023, men i begge år skyldes det især, at der er afsat 50 mio. kr. i hvert af årene til nyt sundhedscenter. Derudover stiger udgifterne til ejendomsområdet med 23 mio. kr. fra 2022 til 2023. Det er højere udgifter til udvendig vedligeholdelse samt ombygning af Birkebjergparken.

I den økonomiske politik er der et mål om at bruttoanlægsudgifterne skal udgøre minimum 130 mio. kr. brutto. Bruttoanlægsudgifter vil sige at det kun er anlægsudgifterne uden at anlægsindtægterne er fratrukket.

Bruttoanlægsudgifterne er følgende:

I mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Bruttoanlægsudgifter	164	143	181	182

Bruttoanlægsudgifterne ligger alle årene over målet i den økonomiske politik på 130 mio. kr.

Fagudvalgene kan omprioritere anlæg og flytte imellem projekter, men ikke ændre det samlede anlægsbudget for hvert enkelt år.

8. Demografiregulering

Administrationen har udarbejdet oplæg til nye regler for demografiregulering.

Principperne for reguleringsordningerne er:

- Områder, der demografireguleres er: ældre, dagpasning, skole (uændret)
- Områder, der reguleres for tilgang af 18-årige brugere er: handicap og psykiatri (uændret)
- Modellerne regulerer kun for variable udgifter. Faste udgifter reguleres der ikke for (delvist ændret)
- Der er indregnet 25% i nedregulering, som følge af "sund aldring" på ældreområdet for borgere op til 80 år. Borgere over 80 år beregnes med uændret "sundhedsprofil". (uændret)
- Alle beregnede reguleringsbeløb skal godkendes af Økonomiudvalget i forbindelse med budgetstrategien for det kommende budgetår (nyt)
- Der reguleres ikke flere gange i løbet af året, dvs at reguleringsbeløbet i det første budgetår ligger fast. Som det eneste område genberegnes dagpasning i indeværende

år ud fra faktisk antal borgere, svarende til midtvejsregulering, idet det er på 0-5 års området at befolkningsprognosen er mest usikker. (nyt)

Administrationen har også kigget på muligheden for reguleringsmodeller på sundhedsplejersker, børnetandpleje, anbringelser af børn og unge, forebyggende tiltag, madservice til ældre, genoptræning, hjælpemidler og administration af arbejdsmarkedsområdet efter konjunkturudvikling. For disse ordninger gælder enten at der ikke vurderes at være en sammenhæng imellem ændring i antal borgere i modtageraldersgruppen og efterspørgslen eller at der bliver tale om små årlige justeringer.

Reguleringer beregnes så de indgår i udvalgsrammerne.

9. Proces for budgetlægningen

Processen for budgetlægningen er i hovedtræk følgende:

- A. Økonomiudvalg/Byrådet fastlægger udvalgsrammerne
- B. Udvalgene udarbejder budget indenfor udvalgsrammen
- C. Økonomiaftale indgås imellem regeringen og KL og derefter kendes Næstved Kommunes indtægter for næste år
- D. Budgetseminar
- E. 1. Behandling
- F. Budgetforhandlinger/forlig
- G. 2. Behandling

10. Udvalgsrammer

Udvalgsrammerne tager udgangspunkt i sidste års budget, korrigeret med demografireguleringer og eventuelt korrigeret med omprioriteringer imellem udvalgene.

Administrationen fremlægger oplæg til eventuelle omprioriteringer til økonomiudvalgets møde d. 11/3. Oplægget til omprioriteringer drøftes på byrådets temamøde d. 18. marts og besluttet på byrådets møde d. 19. marts.

11. Tekniske korrektioner af udvalgsrammerne

11.1 Administrative korrektioner

Udvalgsrammerne korrigeres administrativt for nedenstående:

- a) Faktisk beregning på tjenestemandspensioner.
- b) Korrektion af nettoindtægter for købte og solgte jorde og bygninger.
- c) Fejlbudgetteringer – dvs. hvor der fejlagtigt ikke er budgetteret i overensstemmelse med politiske beslutninger. Der korrigeres i både op- og nedadgående retning. Positive budgetfejl kan altså ikke anvendes af områderne selv til at dække budgetproblemer.
- d) Ændringer på skat, tilskud og udligning samt renter og lån.
- e) Forrentning af mellemværende med Affald og Rotter sker med den gennemsnitlige obligationsrente december 2018 på 0,63%.
- f) Justering af budgetforslag på forsyningsområderne Affald og Rotter.

11.2 Pris- og lønfremskrivning

Budgettet – og dermed udvalgsrammerne - korrigeres med pris- og lønfremskrivning og efterfølgende konsekvensrettes takstområder og ældreboliger. Der budgetteres efter KL's skøn for pris- og lønudvikling.

Anlæg prisfremskrives ikke.

Udviklingen i priser og lønninger indgår i aftalen mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi. Ved øgede pris- og lønstigninger tilføres kommunerne yderligere bloktilskud, mens bloktilskuddet reduceres, hvis stigningen i priser og lønninger reduceres.

12. Arbejdsmarkedsområdet

Arbejdsmarkedsområdet er udenfor udvalgsrammen.

Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalget skal i foråret arbejde med tiltag til at reducere forsørgelsesudgifterne udover den reduktion som forventes som følge af den positive samfundsudvikling. Udvalgets konkrete forslag skal kunne nå at blive behandlet på Økonomiudvalgets sidste møde før sommerferien. Forslagene skal være med til at sikre, at Næstved Kommune kan komme tættere på landsgennemsnittet i 2020, hvilket vil medvirke til en forbedret balance i budget 2020.

Administrationen på arbejdsmarkedsområdet er udtaget til effektiviseringsanalyse. Effektiviseringsanalyser er en del af optimeringsstrategien. Provenu af analysen tilgår byrådets udviklingspulje.

Administrationen udarbejder henover sommeren forslag til budget på hele arbejdsmarkedsområdet ud fra KL's og egne skøn over konjunkturudviklingen og derefter fratrukket reduktionen som Beskæftigelses- og uddannelsesudvalget og Økonomiudvalget har besluttet.

Samtidig med oplæg til budgetramme for 2020 besluttet principper for hvornår der sammenlignes med landstal og hvornår der sammenlignes med klyngetal.

Beskæftigelses- og uddannelsesudvalget samt Økonomiudvalget behandler administrationens forslag til samlet udgiftsramme i august måned. Det er Økonomiudvalget, der beslutter hvilken samlet ramme, der indarbejdes i det samlede budgetoplæg til budgetseminaret.

13. Aktivitetsbestemt medfinansiering

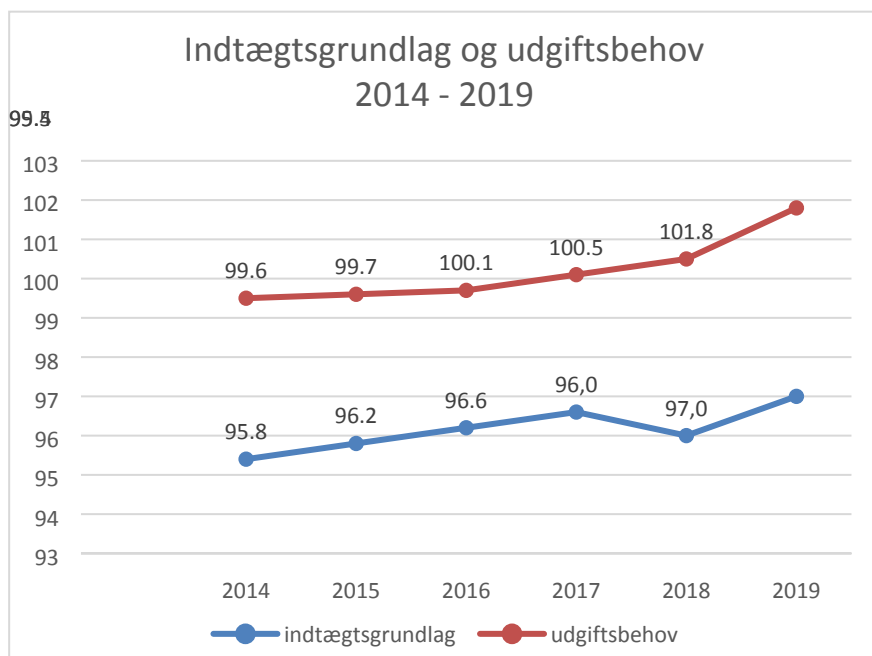
Aktivitetsbestemt medfinansiering er udenfor udvalgsrammen. Administrationen udarbejder forslag til budget ud fra KL's og egne skøn. Skønnet forelægges Omsorgs- og forebyggelsesudvalget samt Økonomiudvalget i august måned. Det er Økonomiudvalget, der beslutter hvilket budget, der indarbejdes i det samlede budgetoplæg til budgetseminaret.

14. Udvalgenes budgetlægning

Udvalgene skal beslutte hvilke aktiviteter/service niveauer og til hvor mange borgere, der skal være i budgettet for 2020-23. Forslaget skal ligge inden for udvalgsrammen. Det skal desuden også være realiserbart, hvilket fx vil sige, at der ikke budgetteres med faldende antal modtagere uden en realistisk plan for nedbringelse af antal modtagere.

Byrådet har sidste sommer godkendt en ny vision for Næstved Kommune. Visionen kan indfries ved nye måder at løse opgaverne på eller ved en omprioritering imellem områderne. Økonomien er ikke til at det samlede driftsbudget kan forhøjes. Udvalgenes budgetforslag skal arbejde henimod realisering af byrådets vision.

Nedenstående figur viser at Næstved Kommune er presset idet udgiftsbehovet er større end finansieringen. Både for at opfylde visionen men også på grund af de vilkår der er i Næstved er der brug for nye måder at løse opgaverne på.

Når det samlede beregnede udgiftsbehov stiger fra 100,5 i budget 18 til 101,8 i budget 19, er det et udtryk for at befolkningsammen-sætningen i

Næstved har større og stigende sociale behov i forhold til landsgennemsnittet (indeks 100). Det vil alt andet lige medføre et øget behov for sociale udgifter til borgerne i kommunen.

Samtidig med – eller måske som forudsætning for – at udarbejde et budget for 2020-23 indenfor udvalgsrammen skal der arbejdes med optimeringsstrategiens indsatser.

Optimeringsstrategien indeholder følgende indsatser:

Et fokuseret arbejde indenfor tre indsatsområder:

Et fokuseret arbejde indenfor tre indsatsområder:

- Forenkling af arbejdsgange og processer. (Tidl. afbureaukratisering)
- Digitalisering af administrative rutiner og digitale velfærdsløsninger
- At sætte borgeren i centrum. Vi skal have fokus på helhedsperspektivet i samarbejdet med de borgere, der er i kontakt med kommunen og vi skal i videre udstrækning samskabe ydelser og løsninger med borgerne.

Et fokus på de tre områder betyder at de samlede kompetencer indenfor de tre indsatsområder styrkes.

Det skal komme hele organisationen til gavn.

Effektiviseringsgevinster afledt af dette forbliver på områderne og kan anvendes til eksempelvis imødegåelse af udgiftspres eller kvalitetsløft på området.

Budgettemaanalyser:

Vi arbejder med to typer analyser:

- Sektoranalyser. Effektiviseringsprovenuet forbliver på området med henblik på at imødegå udgiftspres på området. I 2019 arbejdes der med sektoranalyse på det samlede børneområde 0-18 årige samt voksne handicappede.
- Effektiviseringsanalyser. Effektiviseringsprovenuet tilgår Byrådets Udviklingspulje. Byrådets Udviklingspulje prioriteres i budgetlægning af Byrådet til udvikling. I 2019 arbejdes der med effektiviseringsanalyse af optimering af indtægter og af administrationen af arbejdsmarkedsområdet .

Udvalget kan i forbindelse med behandling af budgetterne beslutte hvordan et provenu fra en sektoranalyse skal anvendes.

Administrationens oplæg til udvalgsbehandlingen

Udvalget har brug for oplysninger om hvilke aktiviteter og serviceniveauer der er gældende i dag og hvor mange modtagere der er. Derudover er der brug for en prognose for hvad det med uændrede regler vil koste i 2020-23. Begge dele er nødvendige for at udvalgene kan prioritere hvilke aktiviteter og serviceniveauer de ønsker i budget 2020-23.

Administrationen leverer grundmaterialet til den første behandling i udvalget.

Uanset om de nuværende aktiviteter og serviceniveauer kan indeholdes indenfor udvalgsrammen eller ej, skal udvalgene arbejde med nye måder at levere servicen på som er mere effektiv eller billigere.

Fagudvalgene kan ikke oversende eventuelle budgetproblemer til budgetseminaret. Udvalgene skal i givet fald beslutte udgiftsreduktioner.

Anlæg

Fagudvalgene kan omprioritere anlæg og flytte imellem projekter, men ikke ændre det samlede anlægsbudget for hvert enkelt år.

15. Borger- og brugerinddragelse og åbenhed om budgettet

Borgerinddragelse er, når borgeren får mulighed for at komme med synspunkter på et givent emne eller komme i dialog med politikerne i rette tid og rette sammenhæng. Det vil sige *inden* en sag bliver fremlagt til beslutning - og i visse sammenhænge før en sag starter.

Op gennem 00'erne og frem til i dag er der sket en udvikling i den offentlige sektor. Hvor borgeren tidligere blev set som patient og klient, bliver borgeren i dag betragtet som medborger og partner - medskaber. Det betyder, at borgeren i dag har en berettiget forventning om at blive inddraget i store beslutninger i rette tid - eller som minimum blive informeret.

Budgettet lægger rammen for både kommunens service og kommunens udvikling. Det er derfor en oplagt mulighed for, at borgerne kommer til orde i forhold til ønsker om, hvordan kommunen udfører sine drifts- og myndighedsopgaver, men også i forhold til den udvikling, kommunen skal tage. Det er lige så vigtigt, at borgeren forstår de vilkår, der er, når pengene skal fordeles og prioriteres - at hvis der lægges til et sted, må der også trækkes fra et andet sted.

Der afholdes derfor borgermøde om økonomi, optimeringer og investeringer onsdag d. 10. april 2019 kl. 19-21.

Åbenhed i budgetlægningsprocessen skal være med til at sikre reel mulighed for politikerne til at prioritere alle kommunale opgaveløsninger over for hinanden.

Yderligere høring foregår på kommunens hjemmeside www.naestved.dk/budget2020, hvor alt budgetmaterialet løbende offentliggøres.

Alle høringssvar er offentlige. Høring af MED-organisationen foregår ligeledes på kommunens hjemmeside, hvor høringssvar skal indtastes.

Fagudvalgene kan invitere MED-områdeudvalgene med til et udvalgsmøde om budgetlægningen i foråret for at få deres bud på, hvordan budgettet anvendes mest effektivt til at opnå de ønskede effektmål.

16. Usikkerheder i budgettet

Budgettet indeholder en række usikkerheder, hvoraf de største er nævnt her.

Finansieringstilskuddet er indarbejdet med en indtægt på:

2020: 71 mio. kr.

2021: 69 mio. kr.

2022: 67 mio. kr.

2023: 67 mio. kr.

Regeringen ønsker at afskaffe finansieringstilskuddet og administrationen forventer også at det snart vil ske. Det hænger dog uløseligt sammen med ændring af udligningssystemet, idet finansieringstilskuddet er skævdelt mellem kommunerne, efter behov. Det vurderes derfor ikke at finansieringstilskuddet vil bortfalde, før der er lavet et nyt udligningssystem.

Administrationen vurderer, at der ikke kan nå at komme en ændring af udligningssystemet til 2020, men det forventes, at der vil blive gennemført en ændring af udligningssystemet efter folketingsvalget. Der er dog usikkert hvor hurtigt en ny regering vil beslutte en ny udligningsordning. Det er heller ikke sikkert at det bliver til 2021. Når det besluttes, er der stor sandsynlighed for at finansieringstilskuddet bortfalder. Den udligningsordning der bliver besluttet skal give en merindtægt til Næstved svarende til finansieringstilskuddet for ikke at forværre balancen.

Den bebudede reform af sundhedssektoren vil også betyde korrektioner i udligningssystemet. Dette er endnu en grund til at det nok tidligst bliver fra 2021 at der sker ændring af udligningsordningen. Det er helt uvist hvilken betydning en reform af sundhedssektoren med tilhørende udligning vil have for Næstved. Det gælder både hvilke driftsudgifter der bliver samt hvilken finansiering der modtages via udligningssystemet til at dække udgifterne.

Der er indarbejdet lånoptagelse, som kræver dispensation på følgende beløb:

2020: 15 mio. kr.

2021: 10 mio. kr.

2022: 10 mio. kr.

2023: 10 mio. kr.

Det er ikke store lånebeløb, men det er blevet sværere at få en lånedispensation. Eventuelle lånepuljer aftales i de årlige økonomiforhandlinger.

De indarbejdede beløb på arbejdsmarkedsområdet er for høje, baseret på udvikling i løbet af 2018. De lavere udgifter på området vil blive modsvaret af lavere bloktilskud. Faldet i arbejdsmarkedsudgifter og tilskud går ikke nødvendigvis lige op i den enkelte kommune. Faldet vil både kunne medføre en nettoforbedring eller en nettoforværring.

Vi har i et par år haft pæne mindreforbrug på aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsudgifter (KMF) i størrelsesorden 15-20 mio. kr. Vi har modtaget data som viser, at det i 2018 hovedsagelig skyldes aktivitetsnedgang, som må antages at skyldes Sundhedsplatformen, hvorfor det nok må forventes at komme op i niveau igen, og dermed er besparelsen kun midlertidig. Desuden skal der ske en tilbagebetaling fra regionens kommuner til staten, hvis regionen har lavere aktivitetsniveau en forudsat i økonomiaftalerne imellem regionerne og regeringen og imellem kommunerne og regeringen.

Befolkningstallet i Næstved pr. 1.1.2019 er lavere end forventet i vores befolkningsprognose, men dog stadigvæk stigende. De generelle tilskud fordeles efter folketal, så det betyder umiddelbart at vi vil få lavere tilskud i de kommende år end vi har budgetteret med. Det afgørende er dog om den andel Næstved udgør af hele landet er faldet. Hvis den er det, så falder de generelle tilskud til Næstved Kommune. Der er endnu ingen befolkningstal på landsplan. Herudover vil de lavere befolkningstal, i forhold til prognosen, formodentlig medføre lidt lavere skatteindtægter i de kommende år. Det afhænger dog også af befolkningssammensætningen og gennemsnitsindkomsterne.

Bilag 1 – Forslag til tidsplan for budgetprocessen budget 2020-23

Aktivitet	Tidsfrist	Ansvarlig
Budgetstrategi for budget 2020-23	Direktionen 8. februar Strategisk chefforum 19. februar. Økonomiudvalget den 18. februar og den 11. marts. Byrådet 19. marts (til orientering)	Center for Koncernservice & Direktionen
Oplæg til omprioritering	Direktionen 26. februar og 5. marts Strategisk Chefforum 5. marts Økonomiudvalget 11. marts Byrådstema 18. marts Byrådet 19. marts	Center for Koncernservice, Centerchefer & Direktionen
Temamøde i byrådet om budgetstrategien for 2020, og foreløbigt regnskab for 2018 samt mulighed for omprioriteringer samt personalepolitik.	18. marts 2019	Center for Koncernservice
Høring på hjemmesiden, mulighed for at afgive høringssvar	Marts-oktober <i>(ingen frister – materialet kopieres ikke til politikerne, men er offentlig tilgængeligt på hjemmesiden hele perioden)</i>	Center for Koncernservice
Borgermøde	Onsdag den 10. april kl. 19-21	Center for Koncernservice og Center for Politik og Udvikling
Temadag med MED-hovedudvalget og byrådet Om budget og personalepolitik	Onsdag d. 24. april kl. 17-20	Center for Koncernservice
Behandling af budgetstrategi på MED-hovedudvalg	Marts/april	Center for Politik og Udvikling
Center for Koncernservice står til rådighed i budget-drøftelser i de politiske grupper.	April – september	Center for Koncernservice

Behandling af budgetforslag i fagudvalgene. - Udarbejde driftsbudget indenfor udvalgsrammen - Evt. spareforslag, hvis krav om det - Evt. justere anlægsbudget - Takster	To udvalgsbehandlinger i april-juni. OFU; TU og KDU: 29/4 & 3/6 PEU; BSU og BEU: 6/5 & 11/6 ØK 13/5 & 17/6	Center for Koncernservice og fagcentrene
Fagudvalgenes budgetmateriale lægges på hjemmesiden til budgethøring	Umiddelbart efter afholdt møde	Center for Koncernservice
Behandling af program, totalbudget mv. til budgetseminaret	12. august	Økonomiudvalget
Sidste frist for materiale til budgetseminaret	13. august	Center for Koncernservice
Materiale til budgetseminaret er elektronisk tilgængeligt	14. august	Center for Koncernservice
Budgetseminar for MED udvalgene	15. august kl. 12-16	Center for Koncernservice
Informationsmøder for politikerne	Den 15. og 19. august. Begge dage kl. 18-20	Direktionen, Center for Koncernservice
Budgetseminar Byråd	22.-23. august	Byrådet deltager, Center for Koncernservice planlægger seminaret
Fællesmøde, MED-hovedudvalget og byråd	22. august (1 time)	MED-hovedudvalget's Høringssvar præsenteres for byrådet.
Høring af MED-udvalg	Senest d. 9. august afhængigt af mødeplanerne.	MED-udvalg indtaster høringssvar på nettet
1. behandling	9. september	Økonomiudvalget
1. behandling	17. september	Byrådet
Frist for fremsættelse af politiske ændringsforslag	23. september kl. 12.00	Byrådet
2. behandling	30. september	Økonomiudvalget
2. behandling	8. oktober	Byrådet
Teknisk færdiggørelse	Oktober – november	Center for Koncernservice